

EPISTOLA.

ac voluntatis erga Italiam mea testimonium relinquere non obscurum alterum cuperem, eo me facile adduci sum passus, ut cuius antiqua, eaq³ pulcherrima tempora florescente adhuc ad eiusmodi conatus ingenio prodidissim, posteriora quoque, licet longe ab illa dignitate remota, nunc demum maturescere cum aetate iudicio mihi describenda susciperem. Hic statim magna illa, qua ceteros quoque video circumuentos fuisse, difficultas occurrit: unde nam res tam antiquas, tam obsoletas, tam dispersas eruerem, quas constaret à nemine accurate fuisse memoriae consecratas? Valuit hoc quidem plurimum ad meam in hoc officio debilitandam ac prope frangendam industriam. Verum contra tanta fuit mea in hoc quoque genere opera probanda cupiditas, ut quod postea experiens sensi, nullam rem aggresso subsidia defutura sperarem, si modo ad ea conquirenda paulisper animum adiecissim. Quamobrem ad perscrutanda omnia siue manifesta, siue occulta, ad hoc studium quoquomodo pertinentia monumenta conuersus, primum omnes mihi siue profanarum, siue sacrarum actionum, qualescunque essent, commentarios comparavi: deinde vetera Italia, & maxime Lombardia tabularia perlustravi, atque omnia ferè, quae apud ciuitates, ecclesias, monasteria pontificum, Regum, atq³ Imperatorum diplomata residebant, aut praesens inspexi, aut certe absens beneficio amicorum, hospitumq³ cognoui: postremo singularum etiam chronica ciuitatum, quae post millesimum à CHRISTO annum confici in Italia coepta apud priuatas nunc etiam familias asseruantur, adiunxi. Ita his omnibus assidua opera, ac flagranti studio lectis, & rebus, temporibus, locis, ac personis inter se accuratissime comparatis ac iudicatis, fallacibus plerisq³ huius operis angustiis, quae obstare videbantur, occurrì. Ceterum narrationem neque altius, quàm ab aduentu, regnoq³ Longobardorum institui, neque longius, quàm vsque ad mortem Imperatoris Henrici Quinti produxi. Neque enim aut solennia anteuertere Italici regni primordia volui, quod à Longobardis illatum ad haec vsque tempora continuata Regum Imperatorumq³ serie permanauit. Neque citeriora attingere tempora omnibus iam scriptorum destitutus auxilijs potui. Neque tamen despero, breui fore, si ut ad diuinas humanae se quoque opes adiunxerint, facile ex his etiam salebris, quae progressum impedire meum videntur, emergam. Factum est autem, ut cum in horum, quae dixi, temporum descriptione paullo intentiore cura versarer, quae nihil aliud, nisi continentes Italiae clades, Regum discordias, populorum seditiones, variasq³ perturbationes Ecclesiae continet, illa saepe animum meum cogi-